

ข้อสอบกระบวนวิชา LW 103 ประวัติศาสตร์กฎหมายไทยและระบบกฎหมายหลัก

☞ คำสั่ง ข้อสอบมีทั้งหมด 3 ข้อ ให้นักศึกษาทำทุกข้อ (ข้อละ 25 คะแนน)

- ☐ ข้อ 1. หลักอรรถภาษาคืออะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง และมีความสำคัญอย่างไร อธิบาย
- ☐ ข้อ 2. ตามที่หนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวว่าประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ. 2543 จะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
อยากทราบว่าจะ
- ก. ทางประวัติศาสตร์ วุฒิสภาที่เก่าแก่ที่สุดมีจุดเริ่มต้นมาจากชนชาติใด และในสมัยนั้นเรียกชื่อสภา
นี้ว่าอะไร
- ข. จำนวนของสมาชิกสภานี้ในสมัยนั้นมีจำนวนเท่าใด
- ค. สมาชิกของสภานี้ในอดีตสมัยดังกล่าวมาจากการเลือกตั้งของประชาชนใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด
- ง. สภานี้มีอำนาจหน้าที่อย่างไร
- ☐ ข้อ 3. ประเทศอังกฤษในศตวรรษที่ 16 ถึง 17 ระหว่างปี ค.ศ. 1485 – 1832 คดีที่ผู้ขายผิดสัญญาซื้อขาย
ไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญาส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ อยากทราบว่าศาลของอังกฤษสมัยนั้นเยียวยาให้
ความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นโจทก์และชนะคดีโดยวิธีใด และใช้หลักอะไรในการตัดสิน ให้นักศึกษา
ตอบทั้งสองศาล คือ
- ก. ศาลคอมมอนลอว์
- ข. ศาลชานเซอร์รี่
- และนักศึกษาเห็นว่าศาลใดให้ความเป็นธรรมได้ดีที่สุด

** เฉลยข้อสอบวิชา LW 103 **

- ☐ ข้อ 1. หลักอรรถภาษาคืออะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง และมีความสำคัญอย่างไร อธิบาย

➤ ธงคำตอบ

หลักอรรถภาษาเป็นคำสั่งสอนที่พระอินทร์มีต่อบุรุษผู้หนึ่งซึ่งมีหน้าที่เป็นตุลาการ ว่าการจะเป็นตุลาการที่ดี
จะต้องไม่มีอคติ 4 ประการ คือ ฉันทาคติ (รัก) โทสาคติ (โกรธ) ภยาคติ (กลัว) โมหาคติ (หลง) และต้อง
ตัดสิน
ความตามพระธรรมศาสตร์โดยคลองธรรมอันเป็นจตุรัส ซึ่งหมายความว่า พลิกยกไม่ใช่เป็นไปตามอารมณ์ของ
ตุลาการ การปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนนี้มีผลต่อตุลาการผู้นั้น คือ ถ้าตัดสินความโดยปราศจาก
อคติ 4
ประการดังกล่าวแล้ว อีสริยยศและบริวารยศแห่งบุคคลผู้นั้นก็จะเจริญรุ่งเรืองเปรียบประดุจเดือนข้างขึ้น ถ้าผู้ใด
ตัดสินโดยมีอคติ 4
ประการดังกล่าว อีสริยยศและบริวารยศก็จะเสื่อมสูญไปเปรียบประดุจเดือนข้างแรม

ที่ว่าให้ผู้พิพากษาปราศจากฉันทาคตินั้น หมายถึง ให้ทำจิตใจให้ปราศจากความโลภอยากเห็นแก่
อามิสสินจ้าง อย่าเข้าด้วยฝ่ายโจทก์หรือจำเลย เพราะเหตุจะได้ทรัพย์จากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แม้ว่าผู้ต้องคดีจะเป็นบิดา
มารดาที่ต้องทำใจให้เป็นกลาง

การทำใจให้ปราศจากโทสาคติ หมายความว่า อย่าตัดสินความโดยความโกรธ พยาบาท อาฆาต เพราะเป็นผู้นั้นเป็นปฏิปักษ์แก่ตน

การพิจารณาคติโดยปราศจากภยาคติ คือ ให้ผู้พิพากษาทำจิตใจให้มั่นคง ไม่หวั่นไหวกลัวฝ่ายโจทก์หรือจำเลย เพราะเป็นผู้มีอำนาจราชศักดิ์ หรือเป็นผู้มีกำลังพวกพ้องมาก

การตัดสินคดีโดยปราศจากโมหาคติ หมายความว่า จะต้องตัดสินคดีด้วยจิตใจอันบริสุทธิ์ คดีใดควรแพ้ก็นำให้แพ้มัน คดีใดควรชนะก็นำให้ชนะ จะต้องเป็นผู้รอบรู้ในพระธรรมศาสตร์ จะต้องไม่ตัดสินคดีโดยหลง

การตัดสินคดีโดยมือคดี 4 ประการนี้นับว่าเป็นบาปอย่างยิ่ง กล่าวถึงแม้จะฆ่าสิ่งมีชีวิตไปเป็นพันเป็นหมื่น บาปกรรมนั้นก็ไม่ได้เท่ากับบุคคลที่บังคับคดีไม่เที่ยงตรง

หลักอภินิหารคดีใช้มีความสำคัญต่อผู้ทำหน้าที่เป็นตุลาการเท่านั้น หากแต่ยังเป็นหลักที่ผู้มีหน้าที่ในการวินิจฉัยเรื่องต่างๆ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมด้วย

๒ ข้อ 2. ตามที่หนังสือพิมพ์ได้ลงข่าวว่าประมาณเดือนมีนาคม พ.ศ. 2543 จะมีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาอยากทราบ

ก. ทางประวัติศาสตร์ วุฒิสภาที่เก่าแก่ที่สุดมีจุดเริ่มต้นมาจากชนชาติใด และในสมัยนั้นเรียกชื่อสภานี้ว่าอะไร

ข. จำนวนของสมาชิกสภาในสมัยนั้นมีจำนวนเท่าใด

ค. สมาชิกของสภาในอดีตสมัยดังกล่าวมาจากการเลือกตั้งของประชาชนใช่หรือไม่ เพราะเหตุใด
ง. สภานี้มีอำนาจหน้าที่อย่างไร

➤ **ธงคำตอบ**

ก. ทางประวัติศาสตร์ วุฒิสภาที่เก่าแก่ที่สุดมีจุดเริ่มต้นมาจากชนชาติโรมัน และในสมัยนั้นเรียกชื่อสภาชื่อว่า สภาซีเนต หรือสภาเซเนต บางตำราเรียกว่า สภาผู้บริหาร

ข. จำนวนสมาชิกสภาซีเนตเดิมมี 300 คน ต่อมาเพิ่มเป็น 600 คน ในสมัยจูเลียสซีซาร์มี 900 คน

ค. สมาชิกของสภาในอดีตสมัยดังกล่าวไม่ได้มาจากการเลือกตั้งของประชาชนชาวโรมัน สภานี้มีมาตั้งแต่ยุคกษัตริย์ โดยกษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากชนชั้นสูง หรือพวกพาทริเซียน (Patricians) ในยุคสาธารณรัฐของโรมันสภา Senate ประกอบด้วย ผู้อาวุโส ที่คอนซูลหรือกงสุลทำการคัดเลือกแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ต่อมาเมื่อมีการแต่งตั้งตำแหน่งเซนเซอร์ เซนเซอร์เป็นผู้คัดเลือกจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติที่จะได้รับการคัดเลือก ได้แก่ ข้าราชการตั้งแต่คอนซูล เซนเซอร์ และแอร์ดีลิส

ง. สภานี้มีอำนาจเป็นสภาที่ปรึกษาของกษัตริย์ในยุคแรกของโรมัน ในยุคสาธารณรัฐเป็นที่ปรึกษาของคอนซูล ในสมัยต่อมาสภา Senate เป็นองค์กรหนึ่งของฝ่ายบริหารที่เป็นหลักในการปกครองสาธารณรัฐโรมัน สภา Senate ไม่มีอำนาจในการออกกฎหมาย แต่ทำหน้าที่เป็นสภาที่ปรึกษาของข้าราชการ เช่น คอนซูล ดังนั้น ข้าราชการจะปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติสภา Senate มีความเห็นอย่างไร ข้าราชการที่ขอคำปรึกษาแนะนำมักจะปฏิบัติตาม และมักจะยอมรับคำแนะนำของสภา S e n a t e

๘ ข้อ 3. ประเทศอังกฤษในศตวรรษที่ 16 ถึง 17 ระหว่างปี ค.ศ. 1485 – 1832 คดีที่ผู้ขายผิดสัญญาซื้อขาย ไม่ยอมปฏิบัติตามสัญญาส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ อยากทราบว่าศาลของอังกฤษสมัยนั้นเยียวยาให้ ความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นโจทก์และชนะคดีโดยวิธีใด และใช้หลักอะไรในการตัดสิน ให้นักศึกษา ตอบทั้งสองศาล คือ

ก. ศาลคอมมอนลอว์

ข. ศาลชานเซอร์รี่

และนักศึกษาเห็นว่าศาลใดให้ความเป็นธรรมได้ดีที่สุด

> **ธงคำตอบ**

ก. **ศาลคอมมอนลอว์** ได้เยียวยาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นโจทก์และชนะคดีโดยวิธีการให้ ผู้ขายชำระค่าเสียหาย โดยที่โจทก์ผู้ซื้อไม่สามารถบังคับให้จำเลยผู้ขายปฏิบัติตามสัญญาคือ ส่งมอบที่ดิน ให้แก่ผู้ซื้อได้ และหลักกฎหมายที่ศาลคอมมอนลอว์ใช้ คือ หลักจารีตประเพณีและคำพิพากษาของศาลที่เป็น บรรทัดฐาน ซึ่งศาลคอมมอนลอว์ หรือศาลหลวงตัดสินโดยใช้จารีตประเพณีให้ผู้ขายชำระค่าเสียหาย แล้วศาลในคดี หลังที่เกิดข้อเท็จจริงเหมือนกันเช่นนี้ ก็ตัดสินเช่นเดียวกันต่อ ๆ กันมา

ข. **ศาลชานเซอร์รี่** ได้ใช้วิธีการเยียวยาให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ซื้อซึ่งเป็นโจทก์ที่ชนะคดี โดยมีคำ พิพากษาบังคับให้ผู้ขายจำเลยปฏิบัติตามสัญญาที่เรียกว่า Specific Performance คือ บังคับให้ชำระหนี้ตาม สัญญาได้ คือ ส่งมอบที่ดินให้แก่ผู้ซื้อ หลักกฎหมายที่ผู้พิพากษา คือ ชานเซลเลอร์ ใช้คือ หลักความยุติธรรม (Equity) หมายถึง หลักเหตุผลความถูกต้อง โดยชานเซลเลอร์มีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการตัดสิน ในระยะแรก ซึ่งไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาดังกล่าว จำเลยจะถูกลงโทษจำคุกในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาล

→ **สรุปว่า** ศาลคอมมอนลอว์ไม่สามารถวินิจฉัยข้อพิพาทเยียวยาให้ความเป็นธรรมแก่คู่กรณีได้อย่าง แท้จริง อันเนื่องมาจากศาลต้องยึดมั่นอยู่กับวิธีการของคอมมอนลอว์ ซึ่งมีลักษณะที่ตายตัว ไม่ยืดหยุ่น และ ล้าสมัย เพราะต้องตัดสินตามแบบอย่างเหมือนที่เคยตัดสินมาแล้ว โดยให้ฝ่ายแพ้ชำระค่าเสียหายโดยหลักจารีต ประเพณี

ส่วนศาลชานเซอร์รี่ได้ใช้หลักความยุติธรรมมาอ้างในคำพิพากษาแทนจารีตประเพณี หรือกฎหมายคอม มอนลอว์ โดยการบังคับชำระหนี้ตามสัญญา คือ ส่งมอบที่ดิน นับว่าเป็นการให้การเยียวยา แก้ไข ได้ตรงตามที่ผู้ ซื้อต้องการ จึงถือว่าศาลชานเซอร์รี่ให้ความเป็นธรรมได้ดีกว่าศาลคอมมอนลอว์

“ชมรมลูกพ่อขุนประยุทธ์”